

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-169

8.3.2018

Gjensidige Forsikring ASA

Ansvar

Fall på is utenfor butikk – uaktsomhet fra butikkens side? – skl. § 2-1

Skadelidte pådro seg en kneskade da hun skled og falt på isen på parkeringsplassen utenfor en butikk lille julaften 2016. Skadelidte anførte at fallet skyldtes manglende strøing fra butikkens side. Det var glatt is utenfor butikken, og det var hverken strødd eller saltet på skadetidspunktet. Dette talte for at butikken ikke hadde etablert en forsvarlig strøordning. Selskapet erkjente ikke erstatningsansvar og viste til at det var etablert forsvarlige og tilstrekkelige rutiner for strøing av parkeringsplassen. Nemnda kom til at skadelidte ikke hadde sannsynliggjort at butikken hadde opptrådt erstatningsbetingende uaktsomt.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade etter fall utenfor sikredes butikk.

Skadelidte skled og falt på isen på parkeringsplassen utenfor en butikk den 23.12.16 og skadet kneet. Det hadde vært et værskifte med temperaturendringer fra pluss til minus på den aktuelle skadedagen. Skadelidte beskrev hendelsen slik:

Rett før hjørnet av butikken, omtrent der hvor varebilene rygger inn, skled jeg forover og falt på isen.

I samtale med butikksjefen fikk selskapet opplyst at skadelidtes beskrivelse av hendelsen tydet på at hun falt på grensen mellom innkjøringen til lasteplassen og parkeringen.

I brev av 26.10.17 presiserte skadelidtes advokat at fallet skjedde ved butikkens inngangsparti. Videre bemerket advokaten:

Det er markert for parkering av hele området foran butikken. Det er altså ikke et åpent, bilfritt inngangsparti rett foran inngangsdøren. Ved mye trafikk, slik det var på ulykkestidspunktet (lille julaften), står det biler foran hele forsiden/foran inngangsdøren til butikken. Besøkende er da henvist til å gå langs forsiden av veggen. Det var her (skadelidte) gikk den 23.12.16. Hun skulle altså gå fra hjørnet av butikken og langs veggen/opp rullestolrampen, for så å gå inn inngangsdøren (...)

Det anføres at det stedet der (skadelidte) falt er inngangspartiet. Hele forsiden av butikken er merket av for parkering til biler. Dette er parkeringsplassen. Det er da ikke naturlig å gå opp hovedtrappen, men langs siden av bygget/opp rullestolrampen.

For ordens skyld bemerkes at det ikke er riktig at fallet fant sted ved lasterampen (...), lasterampen er lokalisert lenger bak på siden av bygget. Det skadelidte har ment er at fallet fant sted på hjørnet av bygget (...).

Butikksjefen har forklart at entreprenøren var ansvarlig for strøing helt bort til lasterampen, mens butikken selv strødde utenfor inngangspartiet. Rutinen var at entreprenøren skulle brøyte og strø etter behov i henhold til muntlig avtale. I tillegg kunne butikken selv påkalle strøing dersom man så behov for det. Butikksjefen fremla kopi av fakturering fra entreprenøren som brøytet.

Selskapet erkjente ikke erstatningsansvar og viste til at det var etablert forsvarlige og tilstrekkelige rutiner for strøing av parkeringsplassen.

Skadelidte krever erstatning for skaden og anfører at butikken er ansvarlig etter reglene om arbeidsgiveransvar, jf. skl. § 2-1. Det var glatt is utenfor butikken, og det var hverken strødd eller saltet på skadetidspunktet. Butikken har ikke etablert en forsvarlig strøordning. Den oversendte fakturaen fra entreprenøren dokumenterer ikke at det var inngått avtale om strøing på skadetidspunktet. Det er uansett vanskelig å etterprøve om en slik muntlig avtale tilfredsstiller kravet om forsvarlig sikring. Butikken har overlatt til entreprenøren å vurdere når det er nødvendig med strøing, hvilket ikke er holdbart. En slik ordning forutsetter i utgangspunktet at entreprenøren har mulighet til relativt hyppig å vurdere de lokale forholdene utenfor butikken, og dessuten at entreprenøren har mulighet til å strø på relativt kort varsel, slik som ved raske værromslag.

Det forhold at det var værromslag skadedagen setter enda større krav til forsvarlig sikring av inngangspartiet. Det vises også til at hendelsen skjedde lille julaften, og det antas at det var stor ferdsel til butikken.

Klager viser til Frostating lagmannsretts uttalelse i LF-2016-72968, hvor lagmannsretten kom til at det var etablert en forsvarlig ordning, ved at strøing var satt ut til entreprenør, i tillegg til at butikksjefen daglig vurderte behovet for strøing. En forsvarlig strøordning forutsetter derfor at også en av de ansatte foretar en løpende vurdering av behovet for å strø. Butikken i dommen hadde i tillegg varmekabler utenfor inngangspartiet.

I foreliggende sak er det på det rene at det ikke var strødd, til tross for at det var svært glatt. Dette underbygger at butikken ikke hadde en forsvarlig ordning med tanke på å hindre skader hos kunder.

Selskapet avviser ansvar. Det er fremlagt kopi av fakturering fra entreprenør som brøyter og som dokumenterer at det er inngått en muntlig avtale om brøyting og strøing. Videre er det vanlig å inngå avtale om brøyting og strøing ved behov. Da behovet for strøing vil variere fra vinter til vinter, er all annen form for avtale lite praktisk. Grad av spesifisering og dokumentasjon som grunnlag for kostnaden til strøing er et forhold mellom entreprenør og butikken og sier ikke noe om kvaliteten av selve tjenesten som utføres. Det var et værsifte på skadedagen med temperaturendringer fra pluss til minus. Ved slikt værsifte kan det bli akutt glatt, selv om det er strødd, da grus lett forsvinner ned i snøen/isen ved høye temperaturer, og vann fryser over når temperaturen synker. Butikken har rutiner for å strø ved inngangspartiet, i tillegg til strøing på parkeringsplassen fra entreprenør. Det kreves ikke at butikken skal strø for hånd ute på parkeringsplassen ved lasterampen, som ligger i yttergrensen for hvor det strøs maskinelt.

Selskapet anfører at Frostating Lagmannsretts dom inntatt i LF 2016–72968 illustrerer at det stilles strengere krav til rutiner og strøing ved inngangsparti enn hva som kan kreves på parkeringsplassen. Kravet til strøing på parkeringsplassen kan ikke være strengere enn krav til strøing på et fortau. Da skadelidte falt i nærheten av lasterampen i yttersonen for hvor det strøs, må dette anses som tilfredsstillende strødd selv om det kan forekomme glatte partier. Dette er på nivå med den risiko det er med å ferdes ute vinterstid i Norge.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede er ansvarlig for skade etter fall.

Arbeidsgiver svarer etter skl. § 2-1 for uaktsomhet hos sine ansatte under hensyn til hva skadelidte med rimelighet kan vente av den aktuelle virksomheten.

Skadelidte anfører at sikrede har utvist uaktsomhet ved ikke å strø.

Ifølge rettspraksis kan en gårdeier bli ansvarlig for skade voldt en besøkende eller forbipasserende, dersom han har latt det mangle på tilbørlig aktsomhet når det gjelder å holde tilgangsvier eller fortau forsvarlig strødd om vinteren, se f.eks. Rt-1958-680 og Rt-1979-513. Spørsmålet er derfor om det er etablert forsvarlige rutiner for strøing. Det er uklart for nemnda om det rent faktisk var strødd den aktuelle dagen. Skadelidte anfører at det forhold at hun falt, tilsier at det ikke var strødd, men en slik slutning kan ikke uten videre trekkes, særlig når det ikke var noen andre kunder som falt, jf. FinKN 2016-249.

I Rt-1979-513 uttalte Høyesterett at kravet til strøing må avpasses etter det som er rimelig og praktisk gjennomførlig. Hva som i så måte kan forlanges, må bero på en skjønnsmessig vurdering av forholdene i det konkrete tilfelle. Det er ikke noe krav om at det skal være strødd til enhver tid på dagen, eller at behovet for strøing skal vurderes fortløpende.

Skadelidte har forklart at hun falt "Rett før hjørnet av butikken, omtrent der hvor varebilene rygger inn". Nemnda forstår dette slik at hun falt på grensen mellom innkjøringen til lasteplassen og parkeringen. Nemnda mener dette ikke kan regnes som butikkens inngangsparti, og at det må stilles strengere krav til rutiner og strøing ved inngangspartiet til en butikk enn hva som kan kreves på parkeringsplassen. Parkeringsplassen kan i så henseende sammenlignes med et fortau. Området hvor skadelidte falt må således anses som tilfredsstillende strødd selv om det kunne forekomme glatte partier. Nemnda kan ikke se at det er dokumentert at butikken ikke hadde forsvarlige rutiner for strøing.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Ole Smedsrud (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).